

Dunaszekcsői Hírek

03478

12403190M+

Tartalom:

Helyi hírek.....	2-8. oldal
Zöld sarok.....	9. oldal
Történelmi növények.....	10-11. oldal
Idéző	12. oldal
Könyves sarok.....	12. oldal
Tév/hitek	13-15. oldal
Virágszirmok.....	16. oldal

5. évf. III. szám 2026. Március

Elérhetőségek:

- muvhaz.dszekcso@gmail.com

- Dunaszekcsői Művelődési Ház Facebook oldala

- 7712 Dunaszekcső Kossuth Lajos u. 33.

- [instagram](#)

- weboldal: muvhazdszekcso.wixsite.com

Az újságot megjelentette Dunaszekcső Község Önkormányzata 150 példányban.

Szerkesztő: Mikoláné Kulutáczi Tímea

Lektorálta: ifj. Galambosi László

**EGYSZER VOLT...
MESEÍRÓ PÁLYÁZAT**

★ Ha szereted a meséket és szeretsz írni, akkor ragadj tollat, és jelentkezz! Email-ben küldök 3 fotósorozatot. Amelyik a legjobban tetszik, és ihletet ad, annak felhasználásával írv egy mesét, és küldd el.

KATEGÓRIÁK:

- általános iskolás
- középiskolás
- felnőtt

KATEGÓRIÁNKÉNT AZ ELSŐ HÁROM HELYEZETT DÍJAZSBAN RÉSZESÜL

**LEADÁSI HATÁRIDŐ:
2026.04.30.**

Érdeklődni lehet Mikoláné Kulutáczi Tímeánál, a muvhaz.dszekcso@gmail.com címen.

Programajánló

**2026. március 13. (péntek) -
Március 15-i ünnepség és
kiállításmegnyitó - Művelődési
Ház**

**2026. március 14. (szombat) -
Farsangi közösségi és kulturális
nap - Művelődési Ház**

**2026. március 21. (szombat) -
Magyar Hagyományőrző
délután - Művelődési Ház**

Önkormányzati hírek

2026. február 10-én Dunaszekcső képviselő-testülete megtartotta szokásos költségvetés-előterjesztési ülését, melyen a következő döntéseket hozta:

Civil szervezetek

A civil szervezetek beszámoltak 2025. évi tevékenységükről, melyet a testület jóváhagyólag elfogadott. A beadott kérelmeket jóváhagyták, szokásos támogatásukról döntöttek. A labdarúgó szakosztály az idei évben nem kért támogatást, mivel a csapat létszám-hiány miatt visszalépett a 2025/26-os szezonról. Esetleges későbbi indulás lehetőségét nem zárták ki, ebben az esetben a testület újonnan dönt támogatásukról.

Kamerák

A testület döntött egy kamera-rendszer kiépítéséről, melyek annak érdekében kerülnek kihelyezésre, hogy az értékeinket védjük, vagyonvédelem és károkozás megelőzése céljából.

A kamerák kezdetben a Művelődési Ház udvarában, a Konyhán és a Hivatal udvarában lesznek kihelyezve, a későbbiekben pedig bővítjük számukat.

Kitüntetés

A testület arról döntött, hogy a dunaszekcsői születésű, elszármazott nemzetközileg ismert triatlon sportoló és karitatív sportvállalkozású Mészáros Jánost a március 13-án megtartandó Nemzeti ünnepen, ünnepélyes keretek közt emléklappal ismerteti el az életében elért kiemelkedően fontos és meghatározó eredményeiért. Sokszor jó emlékekkel gondol szülőfalujára, nagyon büszkék vagyunk rá!

Fásítás

A tavaly elkezdett fásítást folytatjuk, ebben a hónapban önerőből 31 db facsemetét ültetünk ki, amivel még zölddebbé tesszük a falut.

Pályázatok

Versenyképes Járások Programból megvalósuló projektek folytatódtak, a Hivatal folyosójának felújítása elkészült. Következő hónapban a fatároló helyiség, autóbeálló is elkészül. Várhatóan a buszvárók telepítése is megkezdődik.

A közvilágítás-korszerűsítési pályázat keretében a kivitelezői ajánlatok beérkeztek, azok elbírálása megtörtént, azt követően pedig a nyertes ajánlattevővel megkötöttük a szerződést. A következő hónapokban elkezdik a felmérés és megkezdik a lámpatestek cseréjét.

Háziorvos

A háziorvosi ellátással kapcsolatban folyamatos volt az egyeztetés, hosszú hónapokon keresztül hirdettük az állást minden lehetséges helyen, ez idő alatt napi szinten foglalkoztunk az ügygel, rengeteg orvost kerestünk fel. Ennek eredményeképpen várhatóan május 1-től a jelenlegi ellátás bizonytalansága megoldódni látszik. Addig is kérjük a lakosok türelmét és elfogadását a jelenlegi állapottal kapcsolatban. Köszönjük dr. Major Zoltán háziorvosnak azt, hogy a rengeteg munkája és leterheltsége mellett helyettes orvoscént hozzájárul ahhoz, hogy a napi szintű feladatellátásunkat biztosítsa.

Ovis hírek

Az új év első hete sok izgalmat tartogatott, köszönhető az igazi téli, havas időnek, és az ünnepek előtti tömeges megbetegedések miatt kissé megkéső, de annál nagyobb örömet okozó karácsonyi ajándékoknak is. Beszélgettünk az új évről, a kapcsolódó szokásokról, az évszakokról, a télről, hógolyóztunk, kiélveztük a havazás adta minden pillanatot, hiszen sajnos keveset van benne részünk. Természetesen, ahogy minden évben, a vadon élő állatok téli életéről is szót ejtünk, hiszen fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek teljes képet kapjanak az évszakokról, és nem csak az emberi, de a természeti vonatkozásokat is ismerjék, formálva ezzel világlátásukat, érzelmi és értelmi intelligenciájukat, hangsúlyt fektetve a természetszerető magatartásuk fontosságára. Gondolunk az itthon telelő madarakra madáretetők készítésével, feltöltésével, kihelyezésével, megcsodáljuk az ablakon keresztül, ahogy hálásan fogadják nem csak a kis kétlábú tollasok, de a mókusok is a gondoskodást.

Február 2-át Magyarországon és több európai kultúrkörben is a Medve napjának nevezik. A hiedelem szerint ezen a napon a téli álmából felébredő

medve kijön a barlangjából, és viselkedéséből következtetni lehet arra, milyen hosszú lesz még a tél. Február első napjaiban tehát a medvéké volt a főszerep, a gyerekek nagy öröme sokféle tevékenységen keresztül ismerkedhettek meg ezekkel az állatokkal, életmódjukkal, jellemzőikkel. Kiállítást rendeztünk, táncversenyt tartottunk, hangolódva ezzel is a következő heti farsangi mulatságra.

A farsangi hét a hagyományokhoz híven zajlott. Egész héten jelmezben lehettek a gyerekek, a zene, a tánc, a kicsit kötetlenebb játék, és persze a fánk sütés volt porondon. Köszönjük a szülők részéről érkezett rengeteg finomságot, és az együttműködést is!

A farsangi mulatság méltó zárása volt Tengeri Attila zenés, interaktív előadása. A gyerekek nagyon jól érezték magukat, igazi önfeledt, hangos télkergetéssel járultunk hozzá a busók munkájához.

A Busójárásra ugyan idén nem jutottunk el, viszont jónéhány busó meglátogatott minket az Óvodában. Köszönjük szépen nekik, hogy házhoz hozták az élményt, testközelből láthattak busót és sokác lányt azok is, akiknek esetleg még ez nem adatott meg. Kipróbálhatták a gyerekek a maszkot, a bundát, a kereplőt, a kolompot, és még sokác zene is szólt, amelyre vidám körtáncot járt az egész gyereksereg. Rajtunk igazán nem múltott, hogy a tél fogja a sátorfáját és adja át helyét végre a tavasznak! A faluban tett sétánk során kiderült, hogy a tavasz hírnöke, a hóvirág már sok helyen ki is dugta a fejét a földből, bátorságával utat mutatva a természet többi tagjának.

Köszönjük a lehetőséget mindenkinek, aki hozzájárult ahhoz, hogy a mohácsi Kanizsai Dorottya Múzeumba is eljuthassunk február 10-én. Szuper élmény volt gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt betekintést nyerni Mohács és környékének történeti és néprajzi gyűjteményébe, a gyerekek játékos, interaktív keretek között ismerkedhettek meg a Busójárással, a délszláv tárgyi és szellemi emlékekkel.

Február utolsó hetében a mesterségek, foglalkozások projekt zajlott Óvodánkban. Különböző programokon is részt vehettek a gyerekek azon túl, hogy a kötött és kötetlen pedagógiai foglalkozások keretében ismereteket szerezhettek a témában. Ellátogatott hozzánk a Rendőrség, köszönjük Pajkos Adriennek és Selymes Péternek a sokrétű és izgalmas előadást, az eszközök és a rendőrautó kipróbálásának lehetőségét.

Voltunk a Kriegler Pékségben, ahol Balázstól lestük el a pékszakma alapjainak alapjait,

az Ati Transznál Attila segítségével pedig betekintést nyerhettünk egy autószerelő műhely mindennapjaiba.

Hermann Szepi bácsi szuper hangulatot teremtve zenélt nekünk, amíg Alföldiné Pajkos Kittitől táncot tanulhattak a gyerekek.

Köszönjük Kohner-Szekeres Olíviának is, hogy a megismerkedhettünk a fodrászat rejtelseivel, Pamuki-Balogh Viktóriának pedig, hogy fotósként volt jelen ezen a projekten, és egy igazán izgalmas és kreatív szakmába is beleláthattunk. Tartalmas hét volt, hála érte minden résztvevőnek!

Január 21-e óta „saját”, hivatalos terápiás kutyája is lett Óvodánknek, hiszen Narancs, egy kollégánk kutyusa, sikeres vizsgát tett a pécsi Élethíd Segítőkutya

Alapítvány neve alatt. Egy ilyen kutya folyamatos orvosi kontroll alatt áll, hosszú felkészülési időszak áll a háta mögött, és többlépcsős vizsga során bizonyította, hogy jellemében, tudásában és viselkedésében is alkalmas arra, hogy hivatásszerűen emberekkel dolgozzon. Ehhez minden terápiás páros rendelkezik egy MEOESZ (Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetsége) által kiállított igazolvánnyal, amely azt bizonyítja, hogy az állat egészséges és kellően képzett az intézményi jelenléthez. A kutyaasszisztált foglalkozás sokrétűen hat a gyermekek fejlődésére: növeli önbizalmukat, határozottságukat, magabiztossá teszi őket, plusz motivációt ad nekik, segíti a beszéd- és mozgásfejlődést, nem utolsósorban pedig lelki támaszt nyújt. Ezen felül Narancs óvodai jelenléte során arra számítottunk, hogy a gyermekek elsajátítják, vagy még inkább magukévá teszik az állatjóléti és állatvédelmi alapelveket, esetleges gátlásaik oldódnak, az iskolába készülőknek pedig segítség az alapkészségek, iskolaérettségi kritériumok erősítése szempontjából is.

Iskolás hírek

Végre hó!

Bár iskolánk udvarán kevés a lejtő a szánkózásra, ez nem zavarta a hóra kiéhezett diákságot a téli szünetből épphogy visszatérve, hiszen hely van bőven. Minden testnevelésórát és szabadidőt a hóban hancúrozva töltöttek, szánkóztak, hógolyóztak. Hóemberépítési versenyt is hirdettünk, de erre már nem volt akkora az érdeklődés. Kevésbé voltak vevők a „klasszikus” feladatra, a hóemberek mellett született hópanda, hóhajó, hóautó – egyik sem túl nagyban, ahhoz hiányzott a kitarítás.

Gyógyteák a hideg időkre

Már többedjére pályáztuk meg és nyertük el az ökoiskola címet. A céljaink megvalósítására a feladatokat egy munkacsoport állítja össze és vezényli le. Ezek közé nemcsak a környezetünk megóvására irányuló tevékenységek kerülnek, hanem az egészséges életmódhoz, köztük a táplálkozáshoz szükséges ismeretek gyarapítása is. Különböző módon népszerűsítjük az egészséges ételeket, és most a járványos időszakban gyógyteák ízlelésére hívtuk tanulóinkat. Édesítőszer nélkül, a gyógyhatás területeit hangsúlyozva

kínáltunk bodza, menta, citromfű, akác és babér teákat. Igaz, nem mindenkit sikerült rávenni a kóstolásra, de többen végigízlelték az összeset és kedvencet is választottak.

Korcsolyázás Szekszárdon – kicsik és nagyok a jégen

Törekszünk arra, hogy a legnépszerűbb szabadidős sportok mindegyikével megismertessük tanulóinkat. Régen hagyománya volt Szekszárdon a korcsolyázásnak. Bár a természetes vizek

már régen nem fagynak biztonságosra, a sportpályát locsolással alakítottuk jégpályává, mert a hideg azért tartós volt. Ez az út ma már nem járható. Bár minőségi korcsolyapályák már több

nagyvárosban vannak, számunkra ez jelentős költséggel jár. Egyszer egy évben azonban meg kell próbálni. Tavaly nagy sikere volt, így idén is reménykedtünk. És bőven volt jelentkező:

„Január 30-án Szekszárdon korcsolyázott 28 diák három kísérő pedagógus társaságában. A programon a legkisebbektől a legnagyobbakig minden korosztály részt vett. A gyerekek a tavalyi évhez képest sokat fejlődtek: ügyesebbek, bátrabbak és magabiztosabbak voltak a jégen. Többen már önállóan korcsolyáztak, míg néhány tanuló most próbálta ki először ezt a téli

sportot – köztük három elsős kisdíák is. A jó hangulatú program élményekben gazdag kikapcsolódást nyújtott, a résztvevők mosollyal az arcukon tértek haza.”

Skaliczki Judit

Élményekkel teli kirándulás a mohácsi Busómúzeumban

Iskolánk 2. osztályos tanulóival tartalmas és élményekben gazdag kiránduláson vettünk részt Mohácson, ahol ellátogattunk a híres Busómúzeumba. A program kiváló lehetőséget adott arra, hogy a gyerekek testközelből ismerkedjenek meg a mohácsi busójárás hagyományaival, valamint a népi kultúra értékeivel.

A múzeumba érkezés után szakszerű és életkorukhoz igazított tárlatvezetést kaptunk. A gyerekek nagy érdeklődéssel figyelték a busójárás történetéről szóló meséket, megcsodálták a különleges, faragott busómaszkokat, a bundákat, zajkeltő eszközöket és a hagyományos viseleteket. A tárlatvezető elmagyarázta, miért fontos a busójárás a mohácsi

emberek életében, és hogyan kapcsolódik a tél elűzéséhez és a tavasz köszöntéséhez.

A látogatás egyik legkedveltebb része az interaktív foglalkozás volt. A tanulók játékos formában kipróbálhatták, hogyan keltek át régen a busók a Dunán, miközben sok nevetés és izgalom kísérte a „próbát”. Megismerkedtünk a köcsögös bab főzésének hagyományával is, amely fontos része volt a busójárás idején tartott közösségi együttléteknek.

Különleges élményt jelentett a gyerekek számára, hogy busóruhát és sokáclány öltözetet is felpróbálhattak.

Így nemcsak megfigyelői, hanem aktív részesei is lettek a hagyományoknak.

A programot közös táncolás zárta, ahol a tanulók felszabadultan, örömmel mozogtak a népzenei dallamokra.

A mohácsi Busómúzeumban tett látogatás nemcsak szórakoztató volt, hanem jelentős ismeretekkel is gazdagította a gyerekeket. Az élményszerű tanulásnak köszönhetően a tanulók maradandó emlékekkel tértek haza, és még közelebb kerültek népi hagyományaink megismeréséhez és megbecsüléséhez.

Wenczel Tilda

Helyi hírek

Magyar Hagyományörző Délután

Sok szeretettel meghívjuk Önt és kedves Családját, továbbá minden Érdeklődőt és egykori táncost a 2026. március 21-én 15:30-kor a Művelődési Házban megrendezésre kerülő Magyar Hagyományörző Délutánunkra. Abból a célból rendezzük meg, hogy a szekcsői magyar kulturális örökségünket hosszú távon is fenntartsuk, a régi táncosok találkozásán keresztül visszatekintsünk a múltba, valamint a tánc és a zene összetartó erejével összehozzuk az embereket. Programunkban kötetlen beszélgetés keretében bemutatjuk népviseletünket, a kézműves munkákat és a hagyományos kontykötés fortélyait. Régi fényképek és videók is megtekinthetők a délután folyamán. Vendégünként fellép a HMDK Csúzai Csárdás Ifjúsági Tánc csoport, akik nagy örömünkre fogadták el a felkérést,

és közös táncházat is tartanak az érdeklődők részére. Továbbá a helyszínen megtekinthetik a szalmafonás és -szövés szakkör elkészített munkáit, amit a helyiek készítettek. Reméljük, ingyenes programunkra minél többen szívesen eljönnek. További információk hamarosan a plakátokon.

Duna-Gyöngye Néptánc Egyesület

Március

Zöld sarok - Dr. Acél Csaba rovata

Ennek a hónapnak a nevét már kimondani is jó, pláne, ha a székely naptár szerinti nevét mondjuk ki, „kikelet hava”. „Böjtmás hava” nevet is kapott ez a hónap, ami arra utal, hogy a nagyböjt második hónapja.

A régi falusi életformához a nagyböjt időszaka – a vallási elváráson kívül – igen praktikus okokból tett javaslatot a böjtölésre, ugyanis a karácsony táján vágott disznók, füstre került finomságai nagyjából húsvétra lettek készen, akkor lehetett már a sonkát megszegni. A közbeeső időszakban – de csak hétvégékre – a zsíros vendő, vagy másképpen a zsíros bödön adta ki a lábásba kerülő húst. Éppen olyan sorrendben, ahogy a zsírba dermedve vártak sorsukra. Gyermeki kérdésemre, miszerint mi lesz a vasárnapi ebéd, nagymama azt válaszolta, amit majd a zsíros bödön kiad!

A természetre nagyon találó a kikelet elnevezés, pezsdlül a határ, haragos zöldek az őszi vetések, hálások az olvadó hóért és a napokig tartó esőkért, a bokrok, cserjék, a szőlővesszők, de már a gyümölcsfák is bontják rügyeiket.

Még javában dühöngött a február közepén ránk zúduló cudar hideg, amikor a madarak már tudtak valamit, az ösztönük azt súgta, hogy indulás! A libák az északi tundrák – a költőhelyük felé – vették az irányt, fagyos éjszakákon a magas égből szállt alá, fájdalmas gang-gang kiáltásuk.

A gólyák bátrabb egyedei, a rutinosabbak, már megérkeztek, a tél által szétszilált fészket renoválják, erősítik, hiszen ha

minden jól megy, népes családot kell majd kibírnia.

forrás: internet

Vadász emberként, ennek a hónapnak, a várakozás nevet tudnám adni, ugyanis a legszebb várakozás a szalonkavárás – teszi fel a koronát erre a hónapra. Jönnek, nem jönnek, itt már láttak, itt még nem, így terjednek a hírek a szalonkavadászok között.

Aztán lehet a puskát vállra venni, a koraesti órákban egy erdőszegélyhez állni és az égboltot kémlelni, ahogy sötétedik, aztán már csak a nyugati égbolt lassan fáradó fénye felé fordulva várni a csodát....!

Amikor az esthajnalcsillag fénye felragyog, akkor a szerencsésebbek egy szalonkával a tarsolyukban, de aki nem lőtt semmit, az is egy csodás este emlékével ballaghat haza.

Ja, a kutyát otthon ne felejtsük, mert a lőtt szalonka megtalálása – az erdei avarhoz hasonlatos színe miatt – szinte lehetetlen.

A nádszál, amely meghódította a világot – A cukornád édes és sötét története

Történelmi növények - dr. Kovács Iván rovata

A cukornád az emberiség egyik legrégebben termesztett növénye, amely egyszerre jelképezi a bőséget, a gazdasági hatalmat és a történelem legsötétebb fejezeteit. Biológiai különlegessége, ősi múltja és a globális kereskedelemben betöltött szerepe miatt a cukornád története valójában a világ történetének egy sajátos metszete.

A cukornád biológiai arca

A cukornád (*Saccharum officinarum*) egy magasra növő, évelő fűfélé, amely 2–6 méteresre is megnőhet, vastag, ízközi szárában pedig nagy mennyiségű szacharózt raktároz. A pázsitfűfélék családjába tartozik, rokonságban áll a búzával, a rizzzel és a kukoricával is. A növény eredeti hazája Új-Guinea, ahol az őslakosok már több mint 10 000 éve rájöttek, hogy édes leve kiváló energiaforrás. A cukornád termesztése meleg, csapadékos éghajlatot igényel, ezért a trópusokon és szubtrópusokon vált meghatározó ültetvény növénnyé.

A cukornád útja: Új-Guineától a világ meghódításáig

A növény először az ausztronéz hajósok révén jutott el Polinéziába, Melanéziába, Madagaszkárra, majd Indiába és Kínába. Indiában már i. e. 500 körül ismerték a cukorkristályosítás technikáját, innen terjedt tovább Perzsiába, majd az arab világba. A 7. századtól az iszlám kereskedők vitték be a mediterrán térségbe, ahol a cukor luxuscikknek számított. A középkori Európában a cukrot fűszerként kezelték, ára az aranyéval vetekedett. A nagy

földrajzi felfedezések azonban mindent megváltoztattak.

A cukor és a rabszolgaság: a történelem legsötétebb fejezete

1492 után a cukornád megérkezett az Újvilágba. A Karib-térség és Brazília éghajlata ideálisnak bizonyult, és hamarosan hatalmas ültetvények jöttek létre. A cukor iránti európai kereslet robbanásszerűen nőtt, a termelés pedig elképzelhetetlen lett volna olcsó munkaerő nélkül. Ez vezetett a transzatlanti rabszolga-kereskedelem felfutásához: afrikai rabszolgák százazreit hurcolták a karibi és amerikai cukorültetvényekre, ahol embertelen körülmények között dolgoztatták őket. A cukor így nemcsak gazdasági, hanem morális értelemben is súlyos örökséget hordoz. A 18. századra a Karib-térség vált a világ cukortermelésének központjává, és a nyugat-európai fogyasztás 80–90%-át innen fedezték.

forrás: internet

A cukor értéke és gazdasági hatása

A cukor a 17–19. században stratégiai termék volt. A cukornád:

- új mezőgazdasági rendszert hozott

létre: a nagyüzemi ültetvény-gazdaságot,

- meghatározta a gyarmatosító hatalmak gazdaságpolitikáját,

- hozzájárult a globális kereskedelmi útvonalak kialakulásához,

- alapanyaga lett a rumgyártásnak, amely külön iparággá nőtte ki magát.

A cukor nemcsak édesítőszer volt, hanem státuszsimbólum, gyógyszer, tartósítószer és kereskedelmi fegyver.

forrás: internet

Érdekes történelmi pillanatok

- Dárius perzsa király i.e. 510 körül így írta le Indiában látott növényt: „a nád, amely mézet ad méhek nélkül”.

- A kereszties lovagok a 11. században találkoztak először a cukorral a Közel-Keleten, és „új fűszerként” hozták Európába.

- Madeira szigete a 15. században az első európai nagyüzemi cukorfinomító központ lett, innen terjedt tovább a technológia Brazíliába.

- A cukor ára a 17. században olyan magas volt, hogy csak az arisztokrácia engedhette meg magának – a teázás elterjedése azonban fokozatosan demokratizálta a fogyasztást.

A cukornád ma: modern felhasználás

A cukornád ma is a világ egyik legfontosabb ipari növénye. A cukorgyártás mellett:

- bioetanol készül belőle (különösen Brazíliában),

- állati takarmány a feldolgozás mellékterméke,

- papír és biológiailag lebomló csomagolóanyag készül a rostjaiból,

- melasz formájában alapanyaga a rumgyártásnak,

- energiaforrás: a cukorgyárak gyakran a saját melléktermékeikkel működnek.

A cukornád tehát ma is sokoldalú, fenntartható ipari alapanyag.

forrás: internet

Mikor jutott el Magyarországra a cukor?

Magyarországra a cukor már a középkorban eljutott, de rendkívül drága volt, így csak a királyi udvar és a főnemesség használta. A szélesebb körű fogyasztás a 18–19. században indult meg, amikor a cukorrépa-termesztés és a hazai cukorgyárak megjelenése olcsóbbá tette az édesítést. A cukornádból készült importcukor tehát már a 16–17. századtól jelen volt, de luxuscikknek számított. A magyar cukoripar igazi fellendülése a 19. század második felében következett be, amikor a cukorrépa átvette a cukornád szerepét Európában.

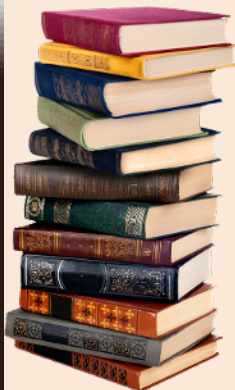
A cukornád története egyszerre édes és keserű: a természet ajándéka, amely civilizációkat formált, gazdaságokat mozgatott, és emberek millióinak sorsát határozta meg. A mai világban már nem a rabszolgamunka, hanem a fenntarthatóság és a technológiai innováció határozza meg a jövőjét.

"Furcsa, ahogy az idő az ember fölött tovamegy. Események, emberek, gondolatok jönnek és mennek, érzések hullámanak az ember lelkén keresztül, aztán egy idő múlva nem marad belőlük semmi. Elkallódnak szerte az életben, mint apró haszontalan holmik a házban. Itt-ott valami leszakad az emberből, valami láthatatlan kis lelki cafat, odaakad egy ajtókilincshez, egy-egy ablakpárkányhoz, rozoga padlóhoz, keskeny sétatúthoz. Az ilyeneket emlékeknek nevezzük, tiszteljük őket hosszabb-rövidebb ideig, aszerint, hogy mekkora bennünk a romantika.

Aztán szépen és észrevétlenül végképpen elmaradnak mellőlünk, mint halk szavú régi barátok, vagy mint az élet, aki velünk indult s valahol egyszer lemaradt."

Wass Albert

Idéző

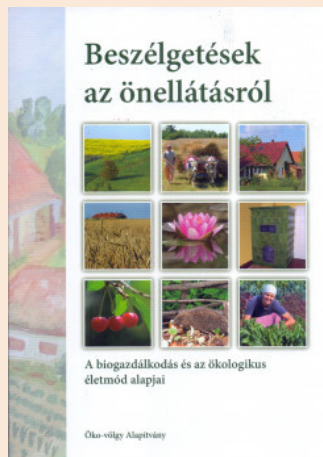

Könyves sarok

Mai, egyre inkább a természettől elforduló világunkban mind többen jönnek rá, hogy rossz irányban haladunk. A sok mesterséges élelmiszer, az egészségre káros anyagokat tartalmazó és igen drága mosószerek, tisztítószerek szerencsére egyre több embert fordítanak vissza az úton. Számukra ajánlok ebben a hónapban egy sok hasznos tudnivalót tartalmazó könyvet:

Kun András: Beszélgetések az önellátásról – A biogazdálkodás és az ökológikus életmód alapjai címmel.

Sok jó ötletet találunk többek között a gyümölcs- és zöldségfélék termesztéséről, a környezetbarát növényvédelemről, az eltevésről tartósítószerrel, a természetes mosószerek, tisztítószerek és

kozmetikumok készítéséről és használatáról is.

Mindenkit szeretettel várok a könyvtárba!

Schmidt Gabriella
könyvtáros

Egy skót gyilkosság margójára (II. rész)

Tév/hitek - ifj. Kulutác Zoltán rovata

A gyilkosságban résztvevőket száműzték, vagyonukat, birtokaikat elkobozták. Egyedül Maitland úszta ezt meg, de neki is le kellett mondania a pozíciójáról és visszavonult a birtokaira, ahol további megfigyelés alatt maradt. S miért bánt vele engedékenyebben a királynő, mint a többiekkel? Ennek oka egy "kötvény", amelyen az összeesküvők neve és kézjegye szerepelt, Maitlandé viszont nem. Biztosat mondani arról, hogy ez óvatosság következménye volt, vagy valóban nem tudott a részletekről, ma már nem lehet. De mégis mi ez a kötvény és miért írnia alá bármilyen józan ember azt, hogy gyilkosságot tervel?

Egyrészt, mert tartalmazta a tett okait, ez pedig legális védelmet nyújtott. Nem vagyonszerzés vagy személyes okok motiválták a tettet, hanem a királyi ház iránti hűség, a királyság iránti elkötelezettség.

Másrészt pedig azért, mert ez az aláírás biztosított mindenkit, hogy egyetlen társuk sem próbálkozik árulással. Végte is ki lenne olyan ostoba, hogy magára haragítson többtucatnyi vérszomjas skót nemeset úgy, hogy ott a kézjegye a közös kötvényen?

Lord Darnley.

Amikor ugyanis a királynő szavainak hatására hajlandónak mutatkozott korábbi szövetségesei elárulására, azzal érvelt, hogy ő nem tudott a gyilkossági tervekről. Neki csak annyit mondtak, hogy Rizziot el kell távolítani, de hogy milyen körülmények között, arról nem lett tájékoztatva. Mondta mindezt úgy, hogy pontosan tudott a kötvény létezéséről. Ami ekkor Morton birtokában volt, aki átlépve az angol határt és megtudván, hogy ki és milyen módon szabotálta a terveit, értelemszerűen nyilvánosságra hozta a tartalmát. Mary, aki egészen eddig abban a hitben volt, hogy férje gyenge, így tudta meg, hogy egy áruló is. Ami szimpátiát még érzett iránta, az pillanatok alatt elillant.

Lord Darnley forrás: internet

1566 áprilisára Darnleynak tulajdonképpen csak ellenségei maradtak. A királynő értelemszerűen nem bízott már benne, Morton – akit a korszak egyik legfélelmetesebb politikusának tartottak – bosszúra szomjazott, Ruthven ekkor a halál köszübén állodagált, Moray pedig semmit nem profitálhatott azzal, ha a társaságában mutatkozik. Még apja Lennox is távolságot tartott, mivel úgy vélte, ezzel a gyilkossággal tönkreteszi azt, amiért a család évtizedek óta dolgozott. Darnley körül elfogyott a levegő, amit ő azonban valahogy nem vett észre. Felesége távolmaradását a terhességnek tudta be, s miután 1566. június 19-én világra jött egy egészséges fiúgyermek, ismét nyeregben érezte magát. Hamarosan ismét nekiállt szervezkedni és vadabbnál vadabb ötletekkel állt elő. Egy ideig azt fontolgatta, hogy megtámadja Angliát méghozzá úgy, hogy elfoglalja a yorkshire-i Scarborought (egy kis halászfalut) és ott várja be a katolikus európai uralkodók segédcsapatait. Emellett azon is dolgozott, hogy visszakapja királyi jelvényeit, s miután a királynő újfent elutasította, arra a döntésre jutott, hogy elhagyja az országot és tesz egy egyéves "kirándulást". Mary és a királyi tanács teljesen ledöbbsent az ötlettől, a

legkevésbé sem hiányzott nekik, hogy Darnley végighaknizza az európai királyi udvarokat valamelyik vad ötletét hirdetve.

Az 1566 őszen már visszahívott Maitland még levelet is írt Medici Katalin francia anyakirálynőnek arra kérve, hogy ha Darnley felbukkanna Párizsban, még véletlenül se támogassa semmiben.

Mary maga olyannyira nem bízott a férjében, hogy a csecsemő Jamest 500 muskétás védelme alatt Sterling várába küldte, nehogy megpróbálják elrabolni. Amit mellest Darnley tervezett is, hiszen régensként végre valóban ő irányíthatta volna az országot.

Találó képet fest jelleméről egy augusztusi közös vadászat, amely során a csatakrészeg férfi elejtett vad hiányában a feleségére vetett szemet. Amikor Mary közölte, hogy szó sem lehet róla, hiszen ismét terhes – amiről lehetetlen megmondani, hogy igaz volt-e – és veszélyeztetnék a magzatot, a férfi csak annyit felelt “Semmi gond, akármikor csinálhatunk egy másikat”. A vendéglátójuk felháborodva kelt a királynő védelmére, amire Darnley nemes egyszerűséggel felpofozta. Elképesztő hiúsága és arroganciája odáig terjedt, hogy a saját fia megkeresztelésére sem ment el, mert nem viselhette a királyokat megillető ékszereket. A december 25-ére tervezett esemény amúgy rendkívüli fontosságúnak bizonyult, mert ekkor derült ki, hogy James mostohaanyja Erzsébet angol királynő lett, véget vetve ezzel a két királynő közötti évtizedes konfliktusnak.

Mary Stuart, forrás: internet

Január 17-én nem messze a fővárostól, egy kis kastélyban nemesek illusztris társasága gyülekezett. Ott volt Maitland, Moray, Bothwall, illetve a néhány nappal korábban az országba kegyelemmel visszatérő Morton is. A téma pedig mi is lehetett más, mint Darnley. Az urak véleménye megegyezett abban, hogy a kiszámíthatatlan és megbízhatatlan férfi túl nagy kockázatot jelent mindeki számára és éppen ideje, hogy megoldást találjanak erre a problémára. Néhány nappal később Maitland puhatolózni kezdett a királynőnél a kérdésről. Mary elborzadva reagált egy esetleges gyilkosság gondolatára is. Amikor Moray álláspontjáról érdeklődött a válasz az volt, hogy ő maga ellenzi, de nem górdít akadályokat semmiféle akció útjába. Mary – bár nem sokra tartotta a férjét – pontosan tisztában volt azzal, hogy halála rá ütne vissza.

Egyetlen uralkodó sem fogja elhinni, hogy nem volt része a merényletben. Emellett Darnley halála jogilag királygyilkosságnak számított volna, ami a korszakban talán a legkomolyabb bűnnek számított. Hogy megakadályozza az akciót, Glasgowba lovagolt, ahol férje éppen Lennox védelme alatt lábadozott.

Kirk o' Field, forrás: internet

Nem kis erőfeszítésébe került, hogy Darnley elhagyja a biztos védelmet jelentő várat és kövesse feleségét Edinburghba. Ugyanakkor feltételként szabta, hogy nem lép be addig a királyi udvarba, amíg fel nem gyógyul betegségeből, mert nem akarja, hogy jelenlegi állapotában lássák. (Egyes feljegyzések szerint Darnley szifiliszt szedett

össze valamelyik kalandja során és a külsejére rendkívül sokat adó férfi ezt akarta eltitkolni). Így került végül a Kirk o'Fieldel szembeni taverna egyik szobájába. Elég messze Holyroodtól ahhoz, hogy senki se lássa, de elég közel, hogy Mary meglátogathassa, amit a felesége rendszeresen meg is tett. Utoljára 1567. március 8-án látta a férfit, majd egyik udavarrölgye esküvőjére távozott. Másnap hajnalban a robbanásra ébredt.

A robbanás kivizsgálását a királyi tanács kezdeményezte, a rendkívül részletes és precíz kutatás, amely többtucat szem- és fültanút is meghallgatott azonban végül nem talált rá a bűnösökre. Az utókor szerencséjére azonban egy másik nyomozás is úton volt, amelyet Sir William Drury, Berwick Marshálja folytatott le. Berwick a skót-angol határon feküdt, ahova a hírek elsőként érkeztek meg. Drury egy szépen kiépített kémhálozatot tartott fent Edinburghban és környékén.

Az általa gyűjtött információk alapján megállapítható, hogy a robbantáshoz használt lőport Bothwell emberei szállították a helyszínre. Mindezt komolyabb gyanú nélkül tehették, hiszen ekkor Bothwell volt a város Sheriffje, tehát a lőpor mozgatása, elhelyezése az ő feladatkörébe tartozott. Több mint 200 kg fekete lőport helyeztek el az épület földszintjén, még a királynő szobája alá is raktak néhány hordóval. A robbantók célja egyértelműen az volt, hogy minden bizonyítékot eltüntessenek. Sajnálatos módon – számukra legalábbis – Darnley az éjszaka közepén felébredt a zajokra, és a gyors menekülés mellett döntött. Úgy tűnik a szolgálai segítségével az ablakon ereszkedett le. Mivel öltözésre nem volt ideje, ezért egyik szolgája egy köpenyt és egy kabátot is felkapott menekülés közben.

Szerencsétlenségükre Bothwell – aki többször is távozott már ablakon keresztül – számolt ennek a lehetőségével és katonákat állomásoztatott a környéken. Ezeket valószínűsíthetően Archibald Douglas vezette. Darnley megpróbált alkudozni az életéért, de Douglas aki résztvevője volt a Rizzio gyilkosságnak – sőt ő volt az, aki fegyvert

szorított a terhes királynőhöz – legalább annyira gyűlölte az őt eláruló férfit, mint Morton. Ezért mind őt, mind a szolgáját egy vizes kendővel megfojtották, majd a szomszéd kertbe helyezték, hogy összezavarják a későbbi vizsgálatot. Viszont, mivel a lőpor el volt helyezve és senki sem akart rizikót vállalni, ezért a robbantás mellett döntöttek.

James Hepburn (Bothwell), forrás: internet

A tanúk szerint feldúlt Mary által követelt azonnali vizsgálat azonban nem találhatott bűnösöket, hiszen azok (a végrehajtó Bothwell, az ötletgazda Morton, illetve az első titkos találkozó kezdeményezője Maitland) mindannyian a vizsgálatot folytató királyi tanács tagjai voltak. Mary előzetes féltelmei hamarosan valóra váltak. Heteken belül plakátok lepték el az utcákat amelyek Bothwellt és a vele összeesküvő Maryt nevezték meg felelősnek. (Ezeket egyébként Lennox utasítására készítették el.)

Későbbi feliratok és plakátok már arról tájékoztattak, hogy a kettejüknek viszonya volt és ezért tették el láb alól a Darnleyt. Nemsokára már az európai udvarokban terjedni kezdett a pletyka, Erzsébet angol királynő pedig egy levelében azt javasolta Marynek, hogy szabaduljon Bothwelltől, amilyen gyorsan csak lehet.

Bár hallgatott volna a jó tanácsra.

A LOVAGCSILLAG, vagy AMARILLISZ (HIPPEASTRUM)

Virágszirmok - Treutz Éva rovata

Közép- és Dél-Amerikából származik, ennek megfelelően nem bírja a hideget és a fagyokat, éppen ezért az amarilliszt túlnyomó többségben szobanövényként tartjuk. Ennek a méltán népszerű hagymás növénynek hatalmas tölcser alakú virágai már ebben az időszakban nyílhatnak. Megfelelő gondozás mellett akár 20-30 évig is életképes maradhat, és gyönyörködhetünk csodálatos virágaiban. Ehhez azonban néhány fontos dolgot nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ide tartozik pl. a talajminőség, tápanyag utánpótlás, a nyugalmi időszak biztosítása, vagy a megfelelő öntözés a különböző növekedési szakaszokban.

A hajtás megkezdésekor fontos, hogy a hagymát úgy helyezzük földbe, hogy a felső harmada kilátsszon, majd alaposan öntözzük be. Ezután tegyük meleg helyre egészen addig, amíg elő nem bukkan a hagyma oldalából a virágszár. Ekkor kell a hagymát lefedni egy nem fényáteresztő alkalmatossággal, majd megkezdni a rendszeres öntözést és tápoldatozást. Ha a sötétben a szár növekedésnek indult, akkor eltávolíthatjuk a burkát.

A növekedés során a növény sok fényt, friss levegőt és magas páratartalmat igényel, szobahőmérsékleten. Ez az időszak kb. 8 hetet vesz igénybe. A bimbók megjelenésekor inkább félárnyékos helyet válasszunk növényünknek, valamint kissé alacsonyabb (16-18 fokok) hőmérsékletet biztosítsunk számára, ez által meghosszabbíthatjuk a virágzás időtartamát. Ha szükséges a virágszárat támasszuk meg, mivel könnyen eldőlhethet a virágok súlya miatt.

Amikor a virágok elfonnyadtak, ill. leszáradtak, levágathatjuk a virágszárat. Ezt követően mérsékelt öntözéssel gondozzuk továbbra is a növényt a következő pihenőidőszakig.

Az amarilliszt akár újra is virágoztathatjuk, ha biztosítjuk a hagymának a nyugalmi periódust (8-12 hét), ami áll először is az öntözés megvonásából, majd hűvös, sötét helyre tesszük és kb. 10 hétig pihentetjük, mielőtt újra előről kezdjük az ültetési folyamatot. Ez utóbbi módszer mellett a hagyma minden bizonnyal rövidebb élettartamú lesz.

Bár az amarillisz elsősorban szobanövény, ennek ellenére nyáron nyugodtan kiültethetjük szabadföldbe, ezzel is biztosítva a hagyma megerősödését. Válasszunk számára félárnyékos, védett helyet. Az őszi fagyok előtt azonban fel kell szedni és a fent leírtak alapján teletessük.

Ha betartjuk ezt a néhány alapszabályt az amarillisz gondozásával kapcsolatban, akkor egy gyönyörű, látványos virágzatú növény lehet otthonunk különleges díszé.